

SAJTÓKÖZLEMÉNY

Vedd észre a jeleket – szklerózis multiplex világnap

Budapest, 2022. május 30. — Az idegrendszert támadó szklerózis multiplex ma Magyarországon mintegy tízezer embert érint, a betegek közel háromnegyede nő¹. Az ezerarcú autoimmun betegség eredete mindmáig nem teljesen tisztázott és jelenleg nem gyógyítható. Azonban a tünetek időben történő felismerésével, a diagnózis gyors felállításával és a kezelések mihamarabbi megkezdésével a betegség progressziója lelassítható, ezzel lehetővé téve, hogy a szklerózis multiplexes betegek teljesebb életet élhessenek. A szklerózis multiplex világnapja alkalmából fontos felhívni a figyelmet, milyen kiemelt szerepe van annak, hogy a beteg – környezete támogatásával – észrevegye a jeleket és ezekről bizalommal kommunikáljon kezelőorvosával, neurológusával. A Novartis a világ egyik vezető egészségügyi vállalataként elkötelezett a betegek jóléte, a számukra megfelelő és hatásos terápia biztosítása és az általános SM-educáció mellett.

A szklerózis multiplex (sclerosis multiplex, SM) a **központi idegrendszer gyulladásos autoimmun betegsége**, amely az agy és a gerincvelő idegsejtjeit (neuronok) körülvevő védőburkot (myelin) érinti. A neuronok feladata, hogy jeleket (ingerületek) továbbítsanak az egész testben, ezáltal aktiválva többek között a látást, egyensúlyt, mozgást és fizikai koordinációt vagy a memóriát. Ha az immunrendszer saját maga ellen fordul és a myelinhüvely károsodik, a **központi idegrendszer neuronjai lassabban vezetnek – súlyosabb esetben akár blokkolhatják – az ingerületet, ezáltal funkciózavarokat okozva**: tehát kommunikációs zavar lép fel az agy és a test többi része között, mely során az idegek akár véglegesen is károsodhatnak.

A szklerózis multiplexet nem véletlenül nevezik ezerarcú betegségnek, mivel a legkülönbözőbb tünetek jelentkezhetnek testszerte. A leggyakoribb SM panaszok közé tartozik a **fáradtság, mozgási problémák, látási nehézségek, izomgyengeség, kognitív (például a figyelmet, emlékezetet, gondolkodási feladatokat érintő) problémák, hólyag- vagy bélproblémák, depresszió, szorongás, valamint szexuális problémák**.

Az érintettek különböző és sajátos kórtörténetekről számolhatnak be, ugyanakkor a szklerózis multiplex lefolyása meghatározott fázisokba sorolható. A legtöbb betegnél kezdetben a tünetek **időszakos fellángolásával, majd elcsendesedésével járó relapszáló-remittáló típus (RRSM) dominál. A periodikus fellángolások – köznyelvben shuboknak nevezett állapot – rendszerint az akut kórházi ellátást is szükségszerűvé tehetik, éppen ezért ennek a fázisnak a felismerése egyszerűbb. A későbbiek során jellemzően a shubok egyre ritkábban jelentkeznek, ugyanakkor egy fokozatos állapotromlás figyelhető meg, ezt szekunder progresszív szklerózis multiplexnek (SPSM) nevezzük. Az SPSM-et az idegek károsodásának felhalmozódása okozza, ami fokozott rokkantást is eredményezhet, többek között járási nehézséget vagy kognitív problémákat.**

„Mivel ez az átmenet és maga az SPSM fázis kevésbé szembetűnő tünetekkel jár, így nehezebben felismerhető és diagnosztizálható. Ezáltal kiemelten fontos szerepe van a tünetek folyamatos figyelésének és a neurológussal történő szoros együttműködésnek, mivel az SM különböző fázisai eltérő kezeléseket igényelnek a betegség progressziójának lassítása és a betegek életminőségének javítása érdekében” – mondta el Dr. Földesi Csenge, a Novartis Hungária Orvosigazgatója.

¹ Iljicsov A, et al. Incidence and prevalence of multiple sclerosis in Hungary based on record linkage of nationwide multiple healthcare administrative data. PLoS One. 2020 Jul 27;15(7):e0236432.

A primer progresszív SM-nek (PPSM) lassan és fokozatosan súlyosbodnak a tünetei az indulástól kezdve, többnyire relapszusok vagy remissziók nélkül, viszont más SM betegekéhez képest folyamatosan fennállnak.

Az SM diagnózis felállítása a meglévő panaszok és tünetek, valamint az azokat megerősítő orvosi vizsgálatok (pl.: MRI, lumbálpunkció) nyomán történik. A betegség felismeréséhez, valamint a progresszió késleltetésének érdekében elengedhetetlen, hogy az érintett ismerje a jeleket, tüneteit rendszeresen monitorozza, és a betegségben beállt változásokról nyíltan kommunikáljon környezetével és kezelőorvosával. A szekunder progresszív szklerózis multiplex egyik legnagyobb veszélye az lehet, hogy az állapotromlás olyan lassan történik, hogy maguk a betegek is nehezen veszik észre a jeleket. Mivel az SPSM fázisban ritkábbak a rosszulletek (shubok), a beteg abba a hamis illúzióba ringathatja magát, hogy nem romlik a betegsége és emiatt akár ritkábban keresi fel neurológusát. Ám ezalatt a csendesnek tűnő időszak alatt valójában már egy „néma progresszió” folyhat a szervezetben. A megfelelő terápia megválasztásához elengedhetetlen a tünetek időbeli felismerése, a változások nyomon követése, valamint ezeknek a neurológussal való megbeszélése. Az adott betegségstádiumnak megfelelő, hatásos terápia és komplex kezelés pedig segíthet lassítani az SM előrehaladását.

Szklérozis multiplex szótár

- **axon:** Az idegsejt leghosszabb nyúlványa. Az axonok az idegrendszer hírvivői, impulzusokat vezetnek a sejtektől más sejtekhez vagy izmokhoz. Sokukat myelin (védőbevonat az idegek körül) borít.
- **fellángolás/shub:** Amikor a **szklérozis multiplex** tünetei egy csendes periódus után újból megjelennek. A fellángolás olyan folyamat, ami új tüneteket hozhat elő, vagy a régieket erősíti fel. Mindenkinél egyedi, és más-más tüneteket hoz elő.
- **idegsejt:** Feldolgozza és továbbítja az idegi impulzusokat az egész testben.
- **léziók:** A szövetek sérülés vagy betegség által okozott károsodási területei
- **myelin:** Az idegrostjaink védőburka.
- **plakkok:** Sérült, körülírt szövetek, amelyek megállítják az idegrendszer jeleit.
- **relapszáló-remittáló szklérozis multiplex /RRSM/:** Az SM leggyakoribb fajtája; a tünetek fellángolnak aztán elcsendesednek.
- **szekunder progresszív szklérozis multiplex /SPSM/:** A szekunder-progresszív SM-ben szenvedő beteg állapota folyamatosan romlik, a tünetek az idő múlásával súlyosbodnak, relapszusokkal vagy anélkül (átmeneti fellángolásokkal vagy a tünetek súlyosbodásával) vagy remissziókkal (a tünetek súlyosságának átmeneti csökkenésével). Sok beteg állapota az idő múlásával SPSM-mé alakul át, gyakran azután, hogy relapszáló-remittáló SM-t diagnosztizáltak nála.
- **primer progresszív szklérozis multiplex /PPSM/:** A primer progresszív SM-nek lassan súlyosbodnak a tünetei az indulástól kezdve, többnyire relapszusok vagy remissziók nélkül, viszont más SM betegekéhez képest folyamatosan fennállnak. Az SM ezen a formája nem gyakori, a diagnosztizált embereknek csak körülbelül 10% -át érinti.
- **trigger:** SM tünetek fellángolását kiváltó okok, melyek mindenki számára különbözőek lehetnek. Jellemzően: stressz, kimerültség, fertőzések, lázzal járó betegségek.

További információk a szklérozis multiplexről:

[Magyar Sclerosis Multiplexes Betegekért Alapítvány \(MSMBA\)](#)

teljeSM.hu – Úgy élni, mint mások

###

A Novartis-ról

A Novartis újraértelmezi a gyógyítást, hogy javítsa és meghosszabbítsa az emberek életét. Vezető globális egészségügyi vállalként tudományos alapokon nyugvó innováció és digitális technológia az eszközeink, hogy megküzdjünk a társadalmi szempontból legnagyobb kihívást jelentő egészségügyi problémákkal. Azon küldetésünk során, hogy új gyógymódokat fedezzünk fel, folyamatosan a kutatás-fejlesztésre legtöbbet fordító világcégek élvonalában helyezkedünk el. A Novartis termékei világszerte

csaknem 800 millió emberhez jutnak el, és olyan innovatív eszközökön dolgozunk, amelyekkel legújabb gyógyszereink a lehető legtöbb emberhez eljutnak. A Novartis világszerte 109 000 főt foglalkoztat, több mint 145 különböző nemzetiségből. Tudjon meg többet rólunk: www.novartis.hu

Sajtókapcsolatok

Hatem Lemia
Novartis Hungária Kft.
lemia.hatem@novartis.com

Kékvölgyi Anita
ACG Pro
kekvolgyi.anita@acg.hu

HU2205309261
Lezárás dátuma: 2022. május 30.